

 KÜRTAkadémia

Szociálpszichológia

Síklaki István

Habilitált egyetemi docens

siklaki@ludens.elte.hu

Szemben a józan paraszt ésszel

- A szituáció hatalma az attitűd, a személyiség fölött
- A kollektív bölcsesség: csakugyan mértéktartóbb, mint az egyén?
- A lélek tükre: a föllentés árulkodó jelei
- Az önmagát beteljesítő jóslat
- Tesszük, de nem tudjuk: a sztereotípiák tudattalan hatása a viselkedésre
- Azzá leszünk, amit teszünk

A szituáció hatalma

- Akiknek nem kellett sietniük, az esetek 63 százalékában megálltak segíteni
- Akiknek ki volt számítva az idejük, 41 százalékban álltak meg
- A késésben lévő irgalmas samaritánusoknak mindössze 10 százaléka állt meg segíteni

A kollektív bölcsesség

- A csoportvita nyomán kialakuló csoportkonszenzus a 12 dilemma közül kilenc esetében nagyobb kockázatot látott jónak tanácsolni, mint az egyéni álláspontok átlaga
- Csoportpolarizáció: Amelyik pólus felé a csoportmegbeszélés kezdetekor a többség billen, a konszenzus abban az irányban fog a szélsőség felé elmozdulni → groupthink

A lélek tükre

- Az a nem verbális csatorna kontrollálható tudatos akarattal, amely
 1. képes nagy számú elkülöníthető értelmes üzenetet közvetíteni
 2. az észlelés számára jól szembetűnik
 3. külső visszajelzést, különösen kommentárt vált ki
 4. világos belső visszajelzéssel szolgál küldője számára

Az önmagát beteljesítő jóslat

- Férfiak 10 percig ismerkednek telefonon ismeretlen nőkkel
 - A telefonszám mellett vonzó külsejű nő fotója
 - Olyan nő fotója, akinek nem a vonzó külső a legfontosabb erénye
- Külön csatornán rögzítik a férfiak és a nők hangját
- Beavatatlan férfiak meghallgatják a női hangokat, és egy skálán megítélik a szexuális vonzerő szempontjából
- Az a nő, akivel kapcsolatban a férfi vonzó megjelenésre számított, önkéntelenül is úgy beszélt, hogy azt a hallgatók szexuálisan vonzónak észlelték

Tesszük, de nem tudjuk

- A tudattalan előhangolás paradigmája
- A sztereotípiák
 - Az öregség sztereotípiája: lassúbb tempó, gyengébb memória
 - A professzor sztereotípiája: nagy tudású
 - Az afrikai amerikaiak sztereotípiája: jobban jellemzők rájuk az ellenséges indulatok

Azzá leszünk, amit teszünk

- Fejhallgató tesztelése
- Zene, rövid meggyőző szöveg a tandíj emelésről, zene
- A tesztelés során egy instrukcióban eltérés volt a résztvevők két csoportja között
 1. Rázza meg a fejét vertikálisan
 2. Rázza meg a fejét horizontálisan
- Két hétre rá felmérés az egyetemen a tandíjemelésről: a két csoport eltérő mértékben támogatta

Köszönöm
a figyelmet!